

Donacija slik, risb in grafik Poldeta Oblaka

Polde Oblak

GORENJSKI
MUZEJ

orig. barvna litografija, 2. s. "Kraški hiši"

P. Oblak

orig. litho s. a.

Pomladne sanje

P. Oblak

Pomladne sanje, 2004, barvna litografija, 35 x 29 cm

Nomembno prelomnico na likovni poti slikarja in grafika Poldeta Oblaka predstavlja razstava in t. i. Fragmentistični manifest (Manifest fragmentizma), s katerima so Oblak, madžarski umetnik Georg Kress in italijanski umetnik Nicolo Bianco vzbudili v Münchnu leta 1966 precejšnjo pozornost. T. i. fragmentizem je dovoljeval istočasno upodabljanje konkretne motivike in abstrakcije ter njuno kohezijo, integracijo motivnih fragmentov v celoto, popolno svobodo pri izbiri tehnike in kompozicije ter povezovanje kiparskih elementov s slikarstvom. Večina smernic je bila sicer že znanih in večkrat uporabljenih v likovni umetnosti, najbolj nazorna značilnost fragmentizma, t. j. sestavljanje likovnih del iz posameznih motivov, pa ne. Zato lahko rečemo, da so bila slikarska in grafična dela Poldeta Oblaka, na katerih je v uravnotežen likovni organizem povezoval različne »fragmente« (vedute, tihožitja, figuralne in druge motive), ki bi vsak zase lahko funkcionirali kot celovita podoba, med najbolj doslednimi uresničitvami raziskovalno-inovativnih ustvarjalnih smernic, ki so si jih zadali trije slušatelji Münchenske likovne akademije. Slike, črno-bele in barvne litografije Poldeta Oblaka so nastajale s kombiniranjem oziroma asociativnim združevanjem različnih, abstraktnih in predmetnih motivov, ki so ne glede na različno vsebinsko podstat in celo ne glede na formalno interpretacijo funkcionirali kot zaključena celota. Motivi so naslikani z lokalnimi in kontrastnimi barvami. Kompozicijska zasnova je trdna, nekatere podrobnosti so poenostavljene. Upodobljeni motivi, zaprti vsak v svoj kvadraten likovni prostor, so se spreminjali v simbole.

Mija Ogrin

V ateljeju, 1972, litografija, 42 x 58 cm

Petelin, 2004, barvna litografija, 35 x 29 cm

Pomembno prelomnico na likovni poti slikarja in grafika Poldeta Oblaka predstavljata razstava in t. i. Fragmentistični manifest (Manifest fragmentizma), s katerima so Oblak, madžarski umetnik Georg Kress in italijanski umetnik Nicolo Bianco vzbudili v Münchnu leta 1966 precejšnjo pozornost. T. i. fragmentizem je dovoljeval istočasno upodabljanje konkretne motivike in abstrakcije ter njuno kohezijo, integracijo motivnih fragmentov v celoto, popolno svobodo pri izbiri tehnike in kompozicije ter povezovanje kiparskih elementov s slikarstvom. Večina smernic je bila sicer že znanih in večkrat uporabljenih v likovni umetnosti, najbolj nazorna značilnost fragmentizma, t. j. sestavljanje likovnih del iz posameznih motivov, pa ne. Zato lahko rečemo, da so bila slikarska in grafična dela Poldeta Oblaka, na katerih je v uravnotežen likovni organizem povezoval različne »fragmente« (vedute, tihožitja, figuralne in druge motive), ki bi vsak zase lahko funkcionirali kot celovita podoba, med najbolj doslednimi ureničtvami raziskovalno-inovativnih ustvarjalnih smernic, ki so si jih zadali trije slušatelji münchenske likovne akademije. Slike, črno-bele in barvne litografije Poldeta Oblaka so nastajale s kombiniranjem oziroma asociativnim združevanjem različnih, abstraktnih in predmetnih motivov, ki so ne glede na različno vsebinsko podstat in celo ne glede na formalno interpretacijo funkcionirali kot zaključena celota. Motivi so naslikani z lokalnimi in kontrastnimi barvami. Kompozicijska zasnova je trdna, nekatere podrobnosti so poenostavljene. Upodobljeni motivi, zaprti vsak v svoj kvadraten likovni prostor, so se spreminjali v simbole. Pri nekaterih motivih, na primer kraških domačijah na grafikah, so prisotni tudi vplivi »magičnega realizma« oziroma nadrealizma.

Polde Oblak je poleg fragmentističnih del slikal portrete, avtoportrete, ženske akte in druge samostojne motive, ki so ostali na motivnem repertoarju tudi v njegovem zrelem ustvarjalnem obdobju. Odločitev za slikanje vedut in krajinskih podob je bila najbrž povezana tudi z odločitvijo za pogostejše bivanje v Sloveniji in za sodelovanje na likovnih srečanjih. Intenzivne, čiste, lokalne in kontrastne barve (rdeča, modra, zelena, črna) so odstopile svoje mesto realistični barvni lestvici, ki pa jo je slikar vselej vsaj nekoliko intenziviral. Okrog trideset let že slika na Krasu, pogosto tudi v gorenjskem visokogorskem svetu idr., zato osrednji sklop Oblakovega slikarstva tvorijo kraški motivi (vedute in krajine), ki jih je Rado Bordon označil za »barvno žive in poetične slikarske 'zabeležke' s Krasa, v katerih sta nenavadno močna likovna izraznost in čustveno zaznavanje kraške pokrajine v njeni tako raznovrstni oblikovni in razpoloženski pojavnosti«. (besedilo v kataloga ob razstavi P. Oblaka v Kulturnem domu v Sežani, 1991)

Velja poudariti, da je Oblak na obeh likovnih akademijah pridobil solidno likovno znanje. Morda lahko odločitev za ohranjanje velikih, mimih, enobarvnih ploskev, oživiljenih z magično svetlobo, v sklopu večše naslikanih pejsažnih motivov povežemo s šolanjem pri Gojmiru Antonu Kosu (po: Mirko Juteršek, besedilo ob razstavi P. Oblaka v Vodnikovi domačiji, Šiška, 2001). Značilna je trdna kompozicijska zgradba likovnih del, vendar krajinske slike lahko označimo za »impresije«, kajti naslikane so v naravi, Oblak jih nikoli ne popravlja v ateljeju. Barvna in svetlobna harmonija je odraz konkretnega videza motiva in slikarjevega notranjega občutja.

Damir Globočnik

Sedeča ženska akta, 19. 2. 1992, oglje, papir, 21 x 29,5 cm

Polde Oblak

Polde (Leopold) Oblak je bil rojen 8. februarja 1931 na Bledu. Med letoma 1949 in 1954 je obiskoval Akademijo za likovno umetnost, v Ljubljani, na kateri je 1956 dokončal tudi slikarsko specialko pri prof. Gojmiru Antonu Kosu. Po specialki je odšel na študijsko potovanje v München. Med letoma 1957 in 1966 je nadaljeval podiplomski študij na Akademie der bildende Künste v Münchnu (pri prof. Erichu Gletteju in Georgu Meistemannu). Julija 1966 je skupaj z madžarskim slikarjem Georgom Kressom in italijanskim kiparjem Nicolom Bianco izdal Fragmentistični manifest. Ustvarjal je v Münchnu, zadnja desetletja pa vedno pogosteje tudi v Sloveniji.

Prvič je samostojno razstavljal leta 1958 v Ljubljani. Med drugim je samostojno razstavljal v Berlinu, Bibionu, na Bledu, v Boznu, Celju, Corvari, na Elbi, v Gradcu, Hamburgu, Idrji, na Jesenicah, v Kanalu ob Soči, Kasslu (Documenta 1977 – 2. Fragmentistični manifest, skupaj z Georgom Kressom in Burkhardom), Kočevju, Kostanjevici na Krki, Kranju, Laškem, Münchnu, Novem mestu, Piranu, Portorožu, Radečah pri Zidanem mostu, Radovljici, Reykjaviku, Ribnici, Sežani, St. Gallenu, Stockholmu, Tolminu, Tupelčah na Krasu, Vaterstettnu, Velenju, Viliplanu, Zürichu in Žalcu.

Sodeloval je na skupinskih razstavah po Sloveniji, Nemčiji, Srbiji, Italiji in na Japonskem. Večkrat je razstavljal na ljubljanskem grafičnem bienalu, na grafičnem bienalu v Maastrichtu, bienalu v Skopju, na razstavah na Academiji Europein d'Art France v Parizu, mednarodnem bienalu grafike Ovrense v Španiji idr. Njegova dela so v javnih in zasebnih zbirkah na območju bivše Jugoslavije, v Avstriji, Italiji, Kanadi, Nemčiji, Norveški, Nizozemski, Švedski, Švici in ZDA. Od leta 2008 je stalna zbirka del Poldeta Oblaka na ogled v Kosovelovem domu v Sežani.

Portret Egipčanke Nuse, 1976, olje, platno, 74 x 46,5 cm

Prejel je več nagrad in priznanj, mdr. leta 1968 tretjo nagrado za slikarstvo na razstavi Spiele der Volker, München, 1983 veliko zlato medaljo za avantgardno slikarstvo Grand Prix Mediterranee, Accademia d'Europa, Neapelj in srebno nagrado mesta Neapelj, 1986 drugo nagrado za avantgardno slikarstvo Grand Prix Etoiles d'Europe, Rim, 1987 prvo nagrado mesta Dunaj, Accademia d'Europa, 1987 Prešemovo nagrado Gorenjske, 1991 prvo nagrado mesta Pariz, Grand Prix Mediterranee, 1993 prvo nagrado države Francije, Grand Prix Mediterranee, 1995 prvo nagrado države Portugalske, Grand Prix Mediterranee, 1996 veliko nagrado Sredozemlja, Trofeo Stelle d'Europa in srebno nagrado mesta Neapelj, 1997 veliko zlato medaljo in diplomu Evropske akademije za umetnost, Pariz, 1998 odkupno nagrado za grafiko Commite of International Independent Exhibition of Paint, Konagawa, Jokahama-Shi, Japonska in prvo nagrado države Italije, Accademia d'Europa, Neapelj, 2000 srebno medaljo in diplomu Academie Europeenne des Arts – France v Parizu (za grafični opus), 2001 plaketa – nagrada za kulturo Občine Sežana (tudi častni občan Občine Sežana).

O likovnem delu Poldeta Oblaka so pisali: Maruša Avguštin, France Bemik, Rado Bordon, Chri. Wolfgang Christlieb, Jasna Čebren, Boris Gorupič, Igor Gedrih, Cveta Guzej-Sabadin, Frithjof Kühn, Mirko Juteršek, Junij Kislinger, Milček Komelj, Olga Knez-Stojkovič, Zoran Kržišnik, Milan Markelj, Elizabeth Müller, Nelida Nemeč, Andrej Pavlovec, Andrej Pirkovič, Tatjana Pregl Kobe, Marlen Premšak, Martin Schrägenberger, Irena Štaudohar, Marjan Tomšič, Dušan Vrtovec, Horst Wemeke, Franc Zalar idr.

Portret Romana Jungbluta, 1963, olje, les, 40 x 30 cm
Tihozitje z vrčem in grozdom, 1972, litografija, 39 x 51 cm

orig. litho c.o. „Milojine sanje“ P. Dulak

Milojine sanje, 2004, barvna litografija, 29 x 35 cm

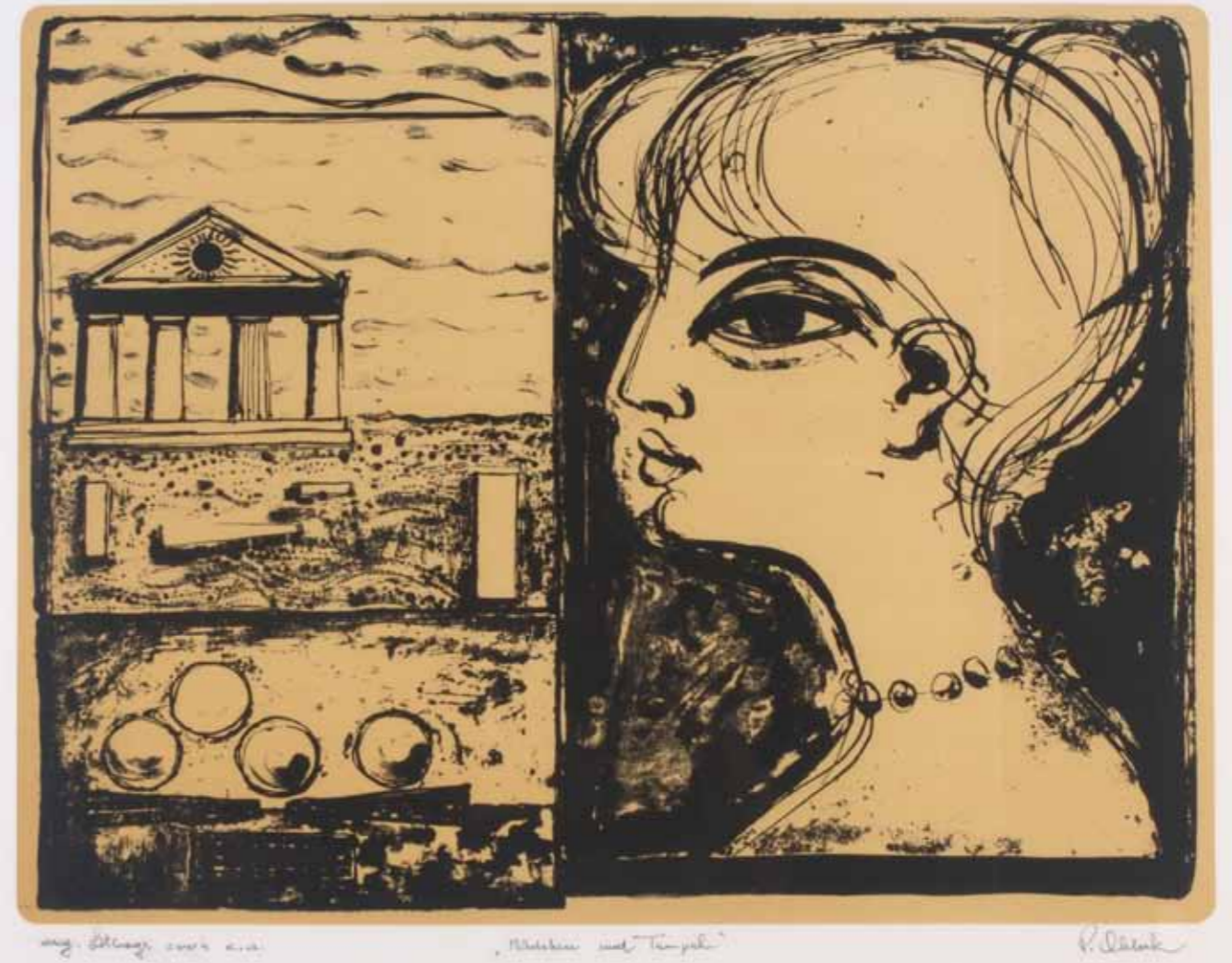

orig. bovine litografija, 1969, c.o. „Pelagonska pravljica“ P. Dulak

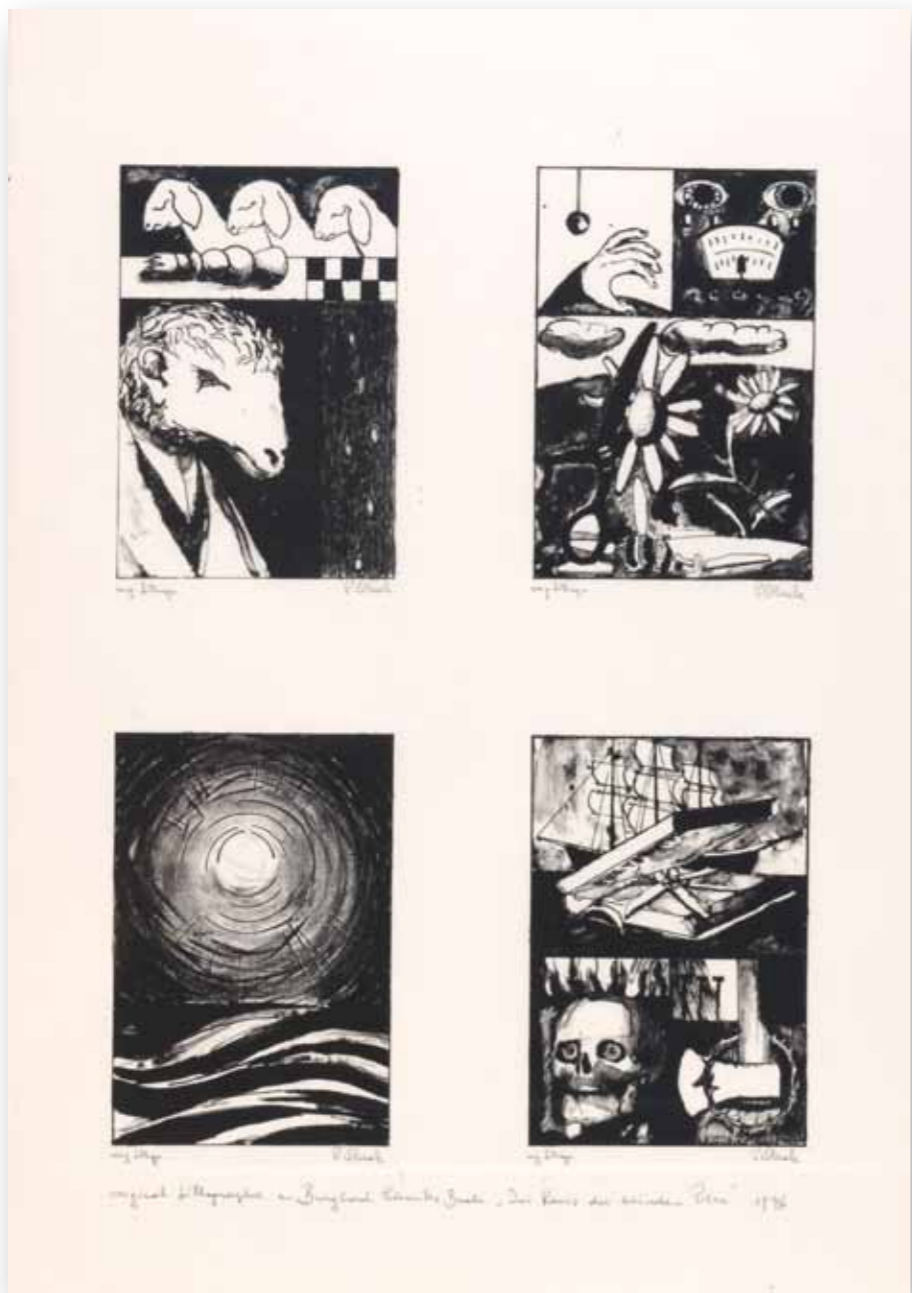
Pelagonska pravljica, 1972, barvna litografija, 42 x 58 cm

Krajina s petrolejko (Kras), 1976, tempera, platno, 60 x 50 cm

Dekle in tempelj, 2004, barvna litografija, 66 x 86 cm

Štiri ilustracije za knjigo B. Schencka »Im Kreis der blinden Pilze«, 1976, 55 x 38 cm

Sedeči ženski akti, 12.2.1992, 19.2.1992, 18.2.1992, 21.1.1992, oglje, papir, 21 x 29,5 cm

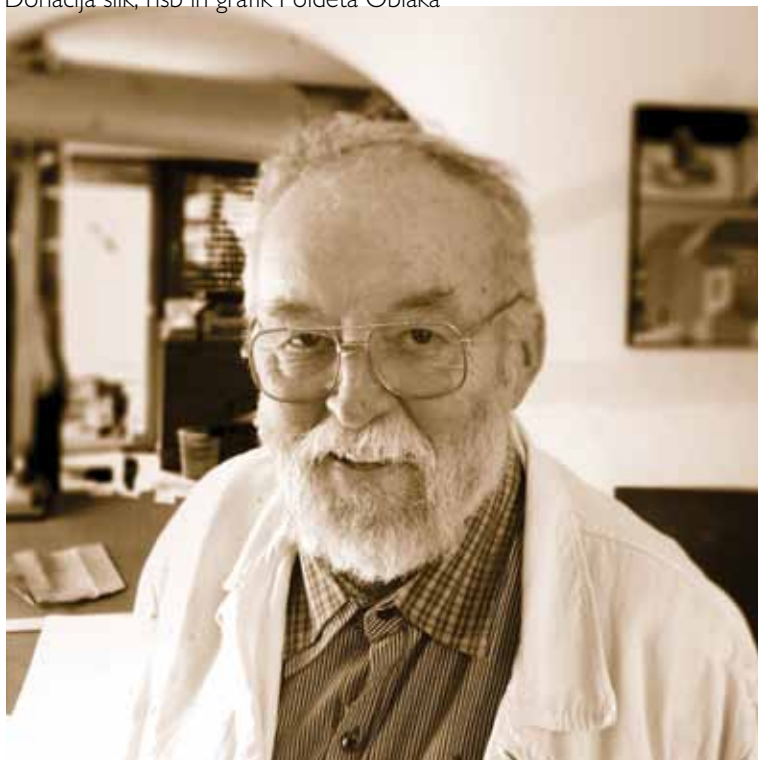

Moški akt, 12. 2. 1992, oglje, papir, 29,5 x 21 cm
Sedeći moški akt, 12. 2. 1992, oglje, papir, 29,5 x 21 cm

Ženski akt, 12. 2. 1992, oglje, papir, 29,5 x 21 cm
Ženski akt, 12. 2. 1992, oglje, papir, 29,5 x 21 cm

Donacija slik, risb in grafik Poldeta Oblaka

Akademski slikar

Polde Oblak

Slike, risbe in grafike

Stalna postavitev / Podstreha gradu Khiselstein

Gorenjski muzej, Tomšičeva 42, 4000 Kranj,
www.gorenjski-muzej.si

Postavitev razstave: Aleksander Ostan / Atelje Ostan Pavlin,

Oblikovanje kataloga: Žiga Okorn,

Kustos: ddr. Damir Globočnik, Fotografija: Boštjan Gunčar,

Izdal: Gorenjski muzej, november 2013

Za Gorenjski muzej odgovarja: Marija Ogrin, direktorica

Polde Oblak v Münchenskem ateljeju (foto Miha Trampuž, 2013)

Na prvi strani: **Kraška hiša**, 2004, barvna litografija, 35 x 29 cm